

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
--------	----------	---------

HØRING - BRUK AV SNØSCOOTER TIL FORNØYELSESKJØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM MOTORFERDSEL I UTMARK OG VASSDRAG OG FORSKRIFT FOR BRUK AV MOTORKJØRETØYER I UTMARK OG PÅ ISLAGTE VASSDRAG.

Vedlagte dokumenter:

Høringsnotat, datert 10.7.2014

Ikke vedlagte dokumenter:

Hjemmel for behandling:

Delegeringsreglement for Røyrvik kommune pkt 5.2.7 og 5.2.8.

Saksopplysninger:

Klima- og miljødepartementet har sendt på høring forslag til endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag og forskrift for motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Høringsfristen er satt til 19.9.2014.

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel i utmark forbudt, på både bar og snødekt mark. Det er gjort unntak som knytter seg i all hovedsak til nyttekjøring. Nyttekjøring i utmark forvaltes i dag primært av kommunene, som er gitt myndighet til å gi tillatelser og dispensasjoner fra regelverket. Dagens regelverk åpner ikke for fornøyelseskjøring unntatt i Nord-Troms og Finnmark, hvor Fylkesmannen legger ut løyper etter forslag fra kommunestyrene. Løypene er åpne for allmennheten.

Det er kommet inn ønsker departementet om å få adgang til å etablere snøscooterløyper for fornøyelseskjøring fra flere kommuner og fylkesting utenfor Nord-Troms og Finnmark. Løypene ønskes etablert både som tilbud til allmennheten og til bruk i reiselivssammenheng.

I Sundvolden-erklæringen pkt 10 heter det at Regjeringen vil la kommunene forvalte motorisert ferdsel i utmark. På denne bakgrunn iverksatte regjeringen vinteren 2013/2014 et forsøk der 104 kommuner ble gitt anledning til å etablere snøscooterløyper for fornøyelseskjøring i medhold av lov 27. juni 2003 nr 13 om forsøk i offentlig forvaltning (forsøksloven).

Sivilombudsmannen har konkludert med at omfanget av forsøket lå utenfor de rettslige rammene til forsøksloven. Regjeringen besluttet å avvikle forsøket og i stedet legge til rette for en rask lovprosess.

Departementet foreslår at det gis en viss åpning for kjøring med snøscooter til fornøyelsesformål ved at kommunene gis adgang til å etablere løyper for slik kjøring. Det er fortsatt et mål å begrense motorferdsel i utmark mest mulig. Det er derfor vesentlig at det settes klare rammer for adgangen til å åpne opp for snøscooterkjøring, herunder at slik kjøring bare skal skje i nærmere fastsatte løyper, at det

gjelder absolutt forbud mot kjøring i nærmere spesifiserte områder og at kommunene må hensynta virkninger for friluftsliv, naturmangfold, hytteområder, kulturminner og kulturmiljø. Videre er det viktig at kommunens prosess frem til et eventuelt vedtak om å etablere snøscooterløype er god og grundig, og at ulike interesser klarlegges slik at de kan tas med i vurderingen.

Forslaget som legges fram bygger på reglene som gjaldt for forsøket. Dvs at kommunene kunne etablere snøscooterløyper for fornøyelseskjøring gjennom en planprosess etter plan- og bygningsloven. Det foreslås at det inntas en ny bestemmelse i motorferdselloven som gir hjemmel for å gi forskrift om adgang for kommunene til å etablere snøscooterløyper. Lovbestemmelsen fastsetter at løypene skal angis i arealplan eller reguleringsplan og inneholder de viktigste rammene for kommunes planlegging, herunder bestemmelser om hvor løypene kan legges og hvilke hensyn kommunen skal ta for å sikre tilstrekkelig ivaretagelse av friluftsliv og naturmangfold.

Videre foreslås det at det gjøres enkelte andre endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag som følge av den nye forskriftshjemmelen.

Vurdering:

Foreslåtte endringer i lov om motorferdsel i utmark og på islagte vassdrag (endringer står i kursiv):

Tillegg i § 4a (Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag)

Motorkjøretøyer kan i utmark og på islagte vassdrag bare brukes i samsvar med forskrift gitt av departementet.

Departementet kan i slik forskrift gi kommuner myndighet til å etablere løyper for kjøring med snøscooter på vinterføre. Forskriften kan omfatte nærmere regler om kommunens bruk av myndigheten.

Løyper etter annet ledd skal angis i arealplan eller i reguleringsplan. Løypene skal ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder. Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften eller kreve terrenginngrep. I planarbeidet skal kommunene ta hensyn til støy og andre ulemper for friluftsliv, naturmangfold, bolig- og hytteområder, kulturminner og kulturmiljø. I planforslaget skal kommunen utrede virkningen løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i plan- og influensområdet, samt kartlegge og verdsette friluftslivsområder der løypene planlegges og vurdere betydningen av disse områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen.

Kommentar:

Med denne lovendringen vil flytte ansvaret fra motorferdselloven og over til plan- og bygningsloven for opprettelse av snøscooterløyper. Formålet med løypene kan dermed endres som det har vært ønskelig i Røyrvik en tid. Konsekvenser for saksbehandlingen vil være at det kan være en saksbehandler som behandler løypene, mens en annen behandler andre typer saker som gjelder snøscooter. Det vil være viktig her å få en god dialog mellom de to ulike sakstypene. Fordelen med at det legges under plan- og bygningsloven er at det vil bli utredet godt ut fra de hensyn som nevnt i loven. Konsekvenser for grunneiere i kommunen er at arealet blir båndlagt vinterstid med de ulemper dette kan medføre. Grunneier er i sin fulle rett å nekte løype over sin egen eiendom ut fra regelverket.

Oppheve § 5 tredje ledd.

2 forslag til overgangsbestemmelse:

1. Ved at § 5 tredje ledd oppheves, men at det i en overgangsbestemmelse fastsettes at løypene fastsatt i medhold av § 5 tredje ledd opprettholdes for den perioden kommunen trenger for å innrette seg. Departementet antar at en periode på seks år vil være tilstrekkelig. I løpet av en slik

periode vil kommunene ha rukket å være gjennom rullering av kommuneplan og hatt god anledning til å vurdere eventuelle løyper. Denne løsningen må kombineres med at departementet i overgangsbestemmelsen gis hjemmel å gi nærmere overgangsregler, for eksempel om stenging, merking, forbud mot bruk i bestemte tidsrom mv. Løsningen er lovteknisk ryddig, men departementet er noe usikker på om det er praktisk gjennomførbart å ha felles regler for alle de lokale løypene i en sentral overgangsforskrift.

2. ved å videreføre de to regimene parallelt, til kommunene har rukket å innrettes seg, slik at § 5 tredje ledd oppheves med virkning først etter en periode. De eksisterende forskriftene gitt av fylkesmannen vil da videreføres med hjemmel i loven § 5 tredje ledd og forskriftens § 4 inntil disse bestemmelsene oppheves. Også her antas seks år å være en tilstrekkelig lang periode for dobbeltregime. Siden hensikten med en slik løsning vil være å sikre tilstrekkelig hjemmel for en midlertidig videreføring av forskrifter om allerede eksisterende løyper, vil det være en forutsetning av fylkesmannen i seksårsperioden ikke etablerer nye løyper eller deltraseer med hjemmel i § 5. Nye løype, også korte deltraseer, må etableres av kommunen med hjemmel i de nye bestemmelsene gitt i medhold av § 4 a i loven. Denne overgangsløsningen vil slik departementet der det trolig være den praktisk enkleste.

Kommentar:

Det bør se på den enkleste løsningen for å unngå for mye saksbehandling og komplisert regelverk for innbyggerne. Dersom forslag 2 er det som gir minst endring på isfiskeløypene inntil disse oppløses, foretrekkes denne fra saksbehandler. Forslag 1 ser ut til at for å kunne holde isfiskeløypene åpne neste sesong må det lages kommunalt regelverk hvor de spørsmål som skal tas opp i reguleringen av snøscooterløyper må vurderes. Saksbehandler ser for seg at dette kan ta noe tid og at kommunen muligens ikke kan åpne isfiskeløypene til vinteren. Dette er ikke ønskelig for Rørvik kommune. Grunneierne kan tape økonomisk på å omdefinere isfiskeløypene da en ikke lenger må kjøpe fiskekort for å kjøre løypene.

Foreslåtte endringer i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag:

Oppheve § 4 med overgangsløsning tilpasset det som besluttes for loven § 5 tredje ledd.

Kommentar:

Må ses i sammenheng med kommentar til lovendring i § 5.

Ny § 4a:

Kommunen kan etablere løyper for kjøring med snøscooter (beltemotorsyssel) på vinterføre.

Løypene skal angis i arealplan eller i reguleringsplan som trasé for snøscooterløype. Løypene skal vises i planen som linjesymbol med sosikode 1164, der senterlinjen angis traseen. For behandlingen av planen gjelder plan- og bygningsloven §§ 3-1 til 5-6 og §§ 10-1 til 13-4 med de unntak og særregler som følger av bestemmelsen her. Løypene skal ikke stride mot arealformålet og bestemmelsene i arealplan, jf. Plan- og bygningsloven §§ 11-6 og 12-4.

Kommunen skal i forskrift gi bestemmelser om bruken av løypene, herunder om kjørefart og kjøretider. Det kan i bestemmelsen fastsettes krav om brukerbetaling til dekning av kostnader for drift av løypene.

Løypene skal ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder. Løypene skal ikke være til vesentlig skader eller ulempe for reindriften eller kreve terrenginngrep.

I planarbeidet skal kommunen ta hensyn til

- a) *støy og andre ulemper for friluftsliv, naturmangfold, bolig- og hytteområder, kulturminner og kulturmiljø*

b) *sikkerheten for de som kjører og andre.*

Planforslaget skal

- a) *utrede virkningene løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i plan- og influensområdet.*
- b) *Disse områdene opp mot øvrige friluftsområder i kommunen.*

Kommunen kan ikke treffe vedtak om snøscooterløype over en eiendom før grunneier har samtykket til slik løype.

Kommunens vedtak om trasé for snøscooterløype og bestemmelser om bruk av slike løyper kan påklages etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven § 1-9, men slik at Fylkesmannen er klageinstans. Plan- og bygningsloven § 11-15 tredje ledd gjelder ikke for kommunestyrets vedtak om trasé for snøscooterløype i kommuneplan. For myndighet til å fremme innsigelse gjelder reglene i plan- og bygningsloven § 5-4. Støy eller andre negative virkninger for lokalt friluftslivet gir grunnlag for innsigelse etter plan- og bygningsloven § 5-4 første ledd. Ved behandling av innsigelsessaker kan departementet prøve alle sider av saken.

Kommentar:

Slik forslaget ligger gir det en detaljert beskrivelse for hva kommunene må ta hensyn til ved opprettelse av en snøscooterløype. Det gir lite behov for skjønn og det kan gi en mer lik praksis i ulike kommuner. Dette er positivt for innbyggerne. Endringen bygger trolig på de erfaringer som tidligere forsøk har kommet med og saksbehandler mener det viktigste er tatt med i lovforslaget. Det er også gitt utfyllende kommentarer til de ulike leddene i paragrafen, som vil ha betydning ved saksbehandlingen av opprettelse av snøscooterløyper.

Oppheve § 8 som gir Fylkesmannen myndighet til å legge ut løyper for isfiskeløyper.

Kommentar:

Denne opphevelsen henger sammen med overgangsbestemmelsene i lovens § 5 og forskriftens § 4. Ingen kommentar utover dette.

Endringer i § 9

Motorferdsel etter disse forskrifter *er* ikke tillatt i tidsrommet fra og med 5. mai til og med 30. juni. Fylkesmannen kan bestemme at forbudet skal gjelde andre tidsrom, for hele kommunen eller for særskilte områder, når det anses nødvendig for å ivareta reindrifts- eller viltinteresser, eller andre interesser som motorferdselloven skal ivareta.

Fylkesmannen kan gjøre unntak fra forbudet i spesielle tilfeller, etter begrunnet søknad fra kommune eller enkeltperson. Søknad fra enkeltperson sendes gjennom kommunen, og fylkesmannens enkeltvedtak kan påklages til Miljødirektoratet.

Forbudet gjelder ikke for motorferdsel som er etter motorferdsellovens § 4 første ledd.

Kommentar:

Endringen foreslås for å kunne ha lik praksis i alle kommuner og fylker. Da denne tidligere kun gjaldt for kommuner i Finnmark og Nord-Troms er det etter lovendringen viktig at den skal gjelde for hele Norge. Bestemmelsen sikrer vilt- og reindriftsinteresser i området. Endringen påvirker i tillegg motorferdsel etter forskriftens § 5 og 6, noe som bør kunne dispenseres for områder som Røyrvik, da det er mulighet for motorferdsel på snødekt mark ut over 5. mai.

Andre endringer:

1. Kommunen kan begrense bruken av løypene på en objektiv og ikke-diskriminerende måte. Begrensningene må begrunnes i et lovlig allment hensyn. De kan ikke favorisere kommunens egne innbyggere eller kommunens eget næringsliv. Trolig vil kommunen kunne sette begrensning på antall brukere, eksempelvis gjennom et forhåndsbestemt antall tillatelser/løyver eller oblater.

Forutsatt at de utdeles på vilkår som også personer utenfor kommunen kan oppfylle og ikke skjer på bakgrunn av bosted eller nasjonalitet. Det vil trolig være uproblematisk å ta betalt for tillatelsene/oblatene så lenge midlene fra ordningen går til drift av løypene. Kommentar: I høringsnotatet står det at det *trolig* vil være uproblematisk å begrense antallet. Det hadde vært ønskelig om dette allerede var fastslått, da dette vil medføre en usikkerhet i saksbehandlingen i kommunene på hvilke regler som kan innføres. Det forventes at dette er avklart før endringene i lovverket vedtas. Dagens økonomiske situasjon for kommune gjør at det i tilfelle må gjøres en del omprioriteringer i driftsbudsjettet.

2. Departementet ønsker tilbakemelding på om det er ønskelig og praktisk gjennomførbart å innføre andre eller strengere tekniske krav eller begrensninger til snøscootere enn de som allerede er satt i samferdselsmyndighetens regelverk (kjøretøyforskriften). Skal eventuelle slike krav gjelde bare for snøscootere som kjører i løypene eller for snøscootere generelt. Skal kravene fremgå i motorferdselsregelverket eller av den generelle kjøretøylovgivningen (regler for import, omsetning og registrering). Kommentar: Det kan ses som lite praktisk å innføre andre tekniske krav til kjøretøy i løypene enn de som allerede finnes i andre regelverk. Både SNO og politi må hjemmel for å kontrollere alle regelverk når de har oppsyn og kontroll i løypene.
3. Departementet vil vurdere kontroll- og sanksjonsmuligheter i forbindelse med utforming av lovforslaget, men foreslår ikke konkrete bestemmelser om dette i høringsforslaget. Kommentar: De sanksjoner som nevnt i notat er krav om kjørebok, et høyere bøtenivå, prikkbelastning i førerkort, muligheter for inndragning av kjøretøy og krav om tydeligere kjøretøyregistrering. Krav om kjørebok vil være arbeidskrevende for administrasjonen. De andre sanksjonene vil være mulig å håndheve gjennom kontrollen/oppsyn som skal gjøres av SNO og politiet.
4. Lovendringen vil medføre økt behov for oppsyn og kontroll med at kjøringen skjer lovlig. Slikt oppsyn og kontroll skjer i et samarbeid mellom Statens Naturoppsyn (SNO) og politiet. Dette krever økte midler til dette over klima- og miljødepartementets og Justisdepartementets budsjetter, og styrking av veiledningsfunksjonen hos Miljødirektoratet og fylkesmennene. Endringene vil innebære økte administrative kostnader for kommunene, spesielt knyttet til planleggingen. Det er opp til hver enkelt kommune om den ønsker å etablere snøscooterløyper og departementet mener at disse kostnadene må dekkes av kommunen selv gjennom sine budsjetttrammer. Kommentar: økte kostnader til oppsyn og kontroll tilhører ifølge høringsnotatet staten og ikke kommunene. Noe kommunen ser på som en fordel. Kommunen får økte kostnader i forbindelse med planleggingen, det vil være naturlig. Planleggingen bør legges inn samtidig som revidering og rullering av arealplanen for å spare kostnader. Denne første gangen ser dette ut til å bli vanskelig, men dersom løyper etc skal endres bør dette gjøres i rullering av planverket.

Generelle kommentarer:

Savner forslag på endringer i forskriftens §§ 5 og 6 og mulighet for sterkere lokal forvaltning av motorferdsel. Når man skal endre en lov og forskrift bør hele gås igjennom i høringen.

Rådmannens forslag til vedtak:

Røyrvik Formannskap gir følgende uttalelse til forslag til endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag og forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag:

1. Endringene er positive og gir større lokal myndighet til å opprette snøscooterløyper.
2. Hjemmel flyttes over til plan- og bygningslov er en fordel i forhold til utredningskravet.
3. Foreslår at forslag 2 om overgangsbestemmelser i lovens § 5 benyttes.
4. Forslag på endring i forskriftens § 4 gir en lik behandling i hele landet og støttes.

HØRING - BRUK AV SNØSCOOTER TIL FORNØYELSESKJØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM MOTORFERDSEL I UTMARK OG VASSDRAG OG FORSKRIFT FOR BRUK AV MOTORKJØRETØYER I UTMARK OG PÅ ISLAGTE VASSDRAG.

5. Kjøretøysforskriften på tekniske krav bør brukes da det i praksis å innføre andre krav i snøscooterløypene.
6. Av sanksjonsmuligheter bør kjøretøysforskriften og vegtrafikkloven benyttes, og ikke egne regler for snøscooterløyper.
7. Røyrvik kommune hadde sett for seg at hele loven og forskriften ble tatt med høringen. Da det kan være ønsker om endringer også på andre områder.

Behandling/vedtak i Røyrvik formannskap den 26.08.2014 sak 63/14

Røyrvik formanskaps vedtak:

Røyrvik Formannskap gir følgende uttalelse til forslag til endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag og forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag:

1. Endringene er positive og gir større lokal myndighet til å opprette snøscooterløyper.
2. Hjemmel flyttes over til plan- og bygningslov er en fordel i forhold til utredningskravet.
3. Foreslår at forslag 2 om overgangsbestemmelser i lovens § 5 benyttes.
4. Forslag på endring i forskriftens § 4 gir en lik behandling i hele landet og støttes.
5. Kjøretøysforskriften på tekniske krav bør brukes da det i praksis å innføre andre krav i snøscooterløypene.
6. Av sanksjonsmuligheter bør kjøretøysforskriften og vegtrafikkloven benyttes, og ikke egne regler for snøscooterløyper.
7. Røyrvik kommune hadde sett for seg at hele loven og forskriften ble tatt med høringen. Da det kan være ønsker om endringer også på andre områder.

Enstemmig vedtatt.